

PROGRAM REALIZACJI
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2
IM. JANUSZA KORCZAKA
W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM
NA ROK SZKOLNY 2020/2021

Opracowanie: Marlena Jaroszek

Nowe Miasto Lubawskie, 04.09.2020r.

Wstęp

Uczniowie po ukończeniu szkoły podstawowej staną przed wyborem dalszego kierunku kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze dalszej ścieżki rozwoju jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest, by wyposażyć młodzież w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu. Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się własnej osobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych –ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć uczniom oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu.

Ocena zapotrzebowania na WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość. Wdrożenie działań doradczych obejmuje wzbogacenie wiedzy oraz poszerzenie umiejętności z zakresu doradztwa zawodowego u uczniów, nauczycieli i rodziców.

Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności,

- doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Cele programu WSDZ

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo –doradczych.

III. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE:

Uczniowie:

Samopoznanie:-zainteresowania (zainteresowania, a zawód),

-umiejętności i zdolności (dlaczego należy się nimi kierować przy wyborze zawodu,określone umiejętności w wybranych zawodach),

-cechy charakteru i temperamentu (wymagane w różnych zawodach),

-stan zdrowia (przeciwwskazania zdrowotne w określonych zawodach),

-określanie przez uczniów swoich indywidualnych zasobów - mocnych i słabych stron,

Poznanie wybranych zawodów:

-przykłady zawodów w określonych branżach,

-ścieżki kształcenia,

-aktualna klasyfikacja szkolnictwa zawodowego (czym są kwalifikacje wyodrębnione w zawodach),

swoich preferencji zawodowych,celów związanych z karierą zawodową,-zawodowych,wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy,

Nauczyciele:

diagnozowanie potrzeb i zasobów uczniów

rozwijanie talentów, zainteresowań, zdolności, predyspozycji uczniów

- wspieranie rodziców w procesie doradczym, udzielanie informacji, kierowanie do specjalistów
- orientowanie się w ścieżkach edukacyjnych , ofertach szkół, zasadach rekrutacji
- włączanie partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- poznanie mocnych i słabych stron swojego dziecka
- zaangażowanie i przygotowanie do pełnienia roli „pierwszych doradców”
- poznanie czynników ważnych przy wyborze szkoły i zawodu
- poznanie ścieżek edukacyjnych, ofert szkół, zasad rekrutacji
- posiadanie wiedzy, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci
- angażowanie się w pracę doradczą szkoły

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . -Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118,poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416)nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. W sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7maja 2013 r.). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele,wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
5. Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) –art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. C i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 76. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Funkcjonowanie WSDZ

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ:

- kl. VII –10 godzin lekcyjnych,
- kl. VIII –10 godzin lekcyjnych,

Formy pracy adresowane do uczniów:

- badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety),
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem,
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów wg zainteresowań uczniów,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom.

Formy pracy adresowane do nauczycieli:

- indywidualne spotkania z doradcą zawodowym,
- pomoc w opracowaniu scenariuszy zajęć realizowanych podczas godzin wychowawczych.

Metody stosowane w poradnictwie grupowym:

- aktywizujące problemowe -burza mózgów, dyskusja
- metoda dramy -inscenizacje i odgrywanie ról
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)
- metody audiowizualne -filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki

Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole

- kształtowanie aktywności zawodowej uczniów
- pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy
- świadome planowanie swoich działań
- świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji
- zrozumienie roli kształcenia ustawicznego
- wspieranie motywacji wewnętrznej

Zadania przy realizacji programu:

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

1. Indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami - doradca zawodowy, wychowawcy klas I-VIII - cały rok szkolny
2. Opracowanie ankiety dotyczącej skłonności zawodowych wychowawcy doradca zawodowy, uczniowie klas VII-VIII – styczeń
3. Przeprowadzenie ankiety i opracowanie wyników wychowawcy doradca zawodowy, uczniowie klas VII-VIII luty
4. Gromadzenie scenariuszy zajęć oraz tworzenie nowych dotyczących potrzeb doradczych wychowawcy klas I-VI doradca zawodowy, cały rok szkolny
5. Prowadzenie rozmów z nauczycielami nt. uczniów uzdolnionych. Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi - cały rok szkolny
6. Pomoc uczniowi w projektowaniu przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej, wskazanie możliwości i form rozwijania indywidualnych zainteresowań i uzdolnień - doradca zawodowy, wszyscy wychowawcy klas I-VIII - cały rok szkolny

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

1. Przygotowanie informatorów, teczek zawodów, ulotek i broszur - doradca zawodowy - cały rok szkolny
2. Tworzenie ściennej gazetki zawodoznawczej - uczniowie klas VII-VIII - cały rok szkolny

- 3.Organizowanie wyjazdów na Dni Otwarte do szkół ponadpodstawowych- wychowawcy klas – w ramach możliwości
- 5.Wycieczki do zakładów pracy - wychowawcy klas- cały rok szkolny
- 6.Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych(dni otwarte) - wychowawcy klas VIII marzec/ kwiecień
- 7.Spotkanie rodziców z doradcą zawodowym na zebraniu - doradca zawodowy - wedle potrzeb
- 8.Śledzenie zmian dotyczących doradztwa edukacyjno – zawodowego – wszyscy nauczyciele, doradca zawodowy - cały rok szkolny
- 9.Spotkania uczniów szkoły podstawowej z przedstawicielami różnych zawodów - wychowawcy klas, doradca zawodowy - cały rok szkolny

Obszar 3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej

- 1.Prowadzenie zajęć z uczniami z wykorzystaniem aktywnych metod pracy - wszyscy nauczyciele - cały rok szkolny
- 2.Współpraca z doradcą zawodowym - wszyscy nauczyciele - cały rok szkolny
- 3.Zapraszanie przedstawicieli zawodów na zajęcia z wychowawcą – wychowawcy klas, doradca zawodowy - cały rok szkolny
- 4.Organizacja zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas IV-VIII na lekcjach wychowawczych- wychowawcy klas IV-VIII - cały rok szkolny

Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę

- 1.Kontrolowanie zadań i terminów realizacji przeprowadzonych zadań.- doradca zawodowy - cały rok szkolny
- 2.Aktualizowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego - doradca zawodowy - cały rok szkolny

Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego.

- 1.Zapoznanie nauczycieli z planem wewnątrzszkolnego doradztwa edukacyjno – zawodowego - dyrektor szkoły, wrzesień 2020
- 2.Przedstawienie na Radzie Pedagogicznej sprawozdania z realizacją zadań zawartych w planie działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego - doradca zawodowy – czerwiec 2020
- 3.Udostępnienie nauczycielom scenariuszy zajęć, konspektów - doradca zawodowy - cały rok szkolny

4. Określenie zakresu współpracy przy realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa zawodowego - dyrektor szkoły, rada pedagogiczna, doradca zawodowy, nauczyciele, wychowawcy klas - październik

Działania zawodoznawcze realizowane na różnych przedmiotach

1. Język polski - Moje plany zawodowe i szkolne - Nauczyciele j. polskiego

2. Języki obce - Nazwy zawodów –słowniczek - Nauczyciele j. Obcych

3. Informatyka - Wzory pism urzędowych (redagowanie dokumentów, pisanie CV) – Informatyk

4. Technika - Poznajemy różne zawody - Nauczyciel techniki

5. Język polski, informatyka - Redagowanie dokumentów aplikacyjnych - Nauczyciele j. polskiego, informatyki

6. Godzina z wychowawcą Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych oraz radzenia sobie ze stresem. - Wychowawcy klas 7.

Godzina z wychowawcą- Autoprezentacja - Wychowawcy klas 8.

Godzina z wychowawcą - Wycieczki do zakładów pracy, poznanie zawodów - Wychowawcy klas

B . Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV –VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

5. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 5.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 5.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 5.3. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 6.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 6.2 określa cele i plany edukacyjno - zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 6.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 6.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.